

Arjessa mukana

HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN ASUKASLEHTI | JULKINEN TIEDOTE | 3 / 2021

*Kaupunginjohtaja aloitti
uudistukset itsestään*

s. 4

*Unelmatyöhön Mokian
työkokeilun kautta*

s. 10

*Lapset ja nuoret tekevät
kaupunkitaidetta*

s. 14

Sisällys

Nauti oman kotikaupungin kulttuurielämyksistä.....	2
Hyvä, paha, Häampton.....	3
Kj-pesti alkoi virkakiesin lakkauttamisella.....	4
Yhteistyöllä ekstraa arkeen.....	6
Tervetuloa Vanamo-kirjastojen asiakkaaksi.....	8
Nuoren miehen elämä sai uuden suunnan.....	10
Kaupunki ja kolmas sektori yhteistyössä.....	11
Chatti säästää aikaa ja purkaa puhelinruuhkaa.....	12
Meikä asuu missä haluu.....	13
Lapset ja nuoret kaupunkitaiteen tekijöinä.....	14
Nuoret elämän äärellä.....	16
Kaupunginmuseossa historia elää.....	18
Hämeenlinna testiperheiden silmin.....	19
Aluevaalien päivämäärät.....	20
Tärkeitä puhelinnumeroita.....	20

HÄMEENLINNAN KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO 20 VUOTTA

Suomen ensimmäinen ja maailman toinen kansallinen kaupunkipuisto täyttää tänä vuonna 20 vuotta – ja sijaitsee Hämeenlinnassa. Hämeenlinnan kansallinen kaupunkipuisto perustettiin ympäristöministeriön päätöksellä vuonna 2001 sen jälkeen, kun uusi maankäyttö- ja rakennuslaki oli tullut voimaan vuonna 2000.

Hämeenlinnan kaupunkipuisto on vaikuttanut merkittävästi kansallinen kaupunkipuisto -käsitteen vakiintumiseen Suomessa. Vastaavia puistoja on syntynyt tämän jälkeen Hämeenlinnan lisäksi 10 muuhun kaupunkiin: Forssaan, Hankoon, Heinolaan, Kouvolaan, Kotkaan,

Kuopioon, Poriin, Porvooseen, Savonlinnaan, Turkuun. Hämeenlinnan vahva puistohistoria on maamme ensimmäisen kansallisen kaupunkipuiston perusta. Hämeenlinnan kansallisessa kaupunkipuistossa kohtaavat nykypäivänä vuosisatoja vanha arvokkuus ja moderni rakentaminen sekä ekosysteemin kasvu ja luontainen kehitys – ikuinen muutos.

www.hameenlinna.fi/kansallinenkaupunkipuisto
www.kansallisetkaupunkipuistot.fi

ARJESSA MUKANA ON HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN JULKAISEMA ASUKASLEHTI, JOKA ILMESTYY VUOSITTAIN 4 KERTAA

JULKAISIJA
 Hämeenlinnan kaupunki,
 PL 84, 13101 Hämeenlinna
 Puh. 03 621 2385

TOIMITUSKUNTA
 Tiina Vahtokari, vastaava toimittaja, Erika Kallinen, Minna Haveri, Anna-Kaisa Ek, Milla Lamminsivu

TAITTO
 Miika Kangasniemi

PAINOPAIKKA
 Edita Oy

PAINOS
 43 500

E-JULKAISU
www.hameenlinna.fi/asukaslehti

PALAUTE
www.hameenlinna.fi/palaute

KANNEN KUVA
 Miika Kangasniemi
 Kansallinen kaupunkipuisto/
 Aulanko
 ISSN-L 1796-2501
 ISSN 1796-2501 (painettu)
 ISSN 2323-4512 (verkkojulkaisu)

NAUTI OMAN KOTIKAUPUNGIN KULTTUURIELÄMYKSISTÄ

– lähes 100 elämystä tarjolla loppuvuoteen!

Konserttipaikat, musiikkiklubit ja teatterit ovat avanneet ovensa syksyn mittaan. Nyt jos koskaan on aika nauttia taas Hämeenlinnan kulttuurielämyksistä – yksin, yhdessä tai porukalla!

Jatkuvasti päivittyvän keikkakalenterin löydät osoitteesta www.hameenlinna.fi/livemusiikki
 Kuukausittaiset taidenäyttelyt on koottu osoitteeseen www.hameenlinna.fi/taidetarvit
 Muut vapaa-ajan ja matkailun ajankohtaiset osoitteet www.visithameenlinna.fi

SOSIAALISESSA MEDIASSA:

Facebook: www.facebook.com/VisitHameenlinna
 Instagram: www.instagram.com/visithameenlinna

Teksti **Tanja Mäki-Kulmala** kuva **Minni Wrangell**

Hämeenlinnan lempinimi Häampton herättää tunteita suuntaan jos toiseenkin, mutta on joka tapauksessa juurtunut syvälle hämeenlinnalaisten puhekieleen – ja sydämiin.

HYVÄ, PAHA, HÄMPTON

Kukaan ei tunnu täydellä varmuudella tietävän mistä Häampton-sanan käyttö on lähtenyt, mutta varttuneempi väki muistelee Häamptonia käytetyn kaupungin lempinimenä satunnaisesti jo 70-luvulta lähtien. Toisten mielestä sanan lanseerasivat hämeenlinnalaistaustainen räppäri Paleface kaveripiireineen 90-luvulla sanonnassa ”Straight outta Häampton”, jolla viitataan legendaarisen gangsta rap -ryhmä N.W.A.:n biisiin Straight Outta Compton.

Meni tarina miten tahansa, Häampton ei jätä ketään kylmäksi. Sana aiheuttaa niin suurta ihastusta kuin vähän vihastustakin. Varmaa on se, että hämeenlinnalaiset ovat ottaneet lempinimen omakseen ja Häamptonista puhutaan usein vahvasti ylpeyttä äänessä.

”Mieleen tulevat kulttuurivaikuttajat, runoilijat ja musiikki. Se on suhteellisen pieni mutta dynamiittinen kaupunki, josta on paljon suurmiehiä lähtöisin.” Paleface, Helsingin Sanomat, 2007.

#HÄMPTON-KIRJAIMET

Linnan Kehityksen kaupunkimarkkinointitiimin ideomat siirrettävät #HÄMPTON-kirjaimet lanseerattiin somekuvauspisteeksi 2018 Wanaja Festivaaleille. Idea lähti somessa lentoon ja nyt Instagramista löytyy yli 9000 #häampton –hashtagilla varustettua kuvaa.

Kirjaimet ovat olleet Mellakka Festivaaleilla, Kantolan tapahtumapuistossa Metallica-konsertissa ja talvella 2020-2021 valaistut kirjaimet torilla ilahduttivat ja toivat lohtua koronapimeyden keskellä rämpiville kaupunkilaisille.

Kesällä 2021 #HÄMPTON-kirjaimet seikkailivat ympäri kaupunkia asukkaiden ja vierailijoiden bongattavana ja aiheuttivat runsaasti puhetta sekä ilmiömäisen kuvatulvan someen. Kirjaimet lekottelivat sekä Vanajaveden rannoilla että kaupungin koimeimmilla maisemapaikoilla ja piipahtivat elokuussa jopa Evon retkeilyalueen metsissä.

Kesä päättyi mutta kirjainten tarina ei: #HÄMPTON-kirjaimet ovat nyt kaupunkilaisten lainattavissa!

Oletko järjestämässä tapahtumaa tai vaikka synttärjuhlia, joihin haluaisit oranssit #HÄMPTON-kirjaimet paikan päälle koristeeksi? Ota yhteyttä Linnan Kehityksen

tapahtuma-asiantuntija Juuso Niemiseen, juuso.nieminen@linnan.fi.

OHJEET #HÄMPTON-KIRJAINTEEN LAINAAMISEEN:

- Kirjaimia lainataan maksutta 1-7 vuorokaudeksi. Pidemmistä lainausajoista voidaan myös sopia.
- Kirjaimet noudetaan omakustanteisesti Linnan Kehityksen varastotiloista Visamäestä.
- Kirjainten kuljettamiseen kannattaa niiden koosta johtuen varata pakettiauto tai vastaava.
- Yhden kirjaimen leveys on 660mm ja korkeus 1200mm. Kun kirjaimet ovat kokonaisuudessaan asennettuna, on niiden leveys yhteensä vähintään 6050mm (leveys riippuu siitä, kuinka väljästi kirjaimet asennetaan).
- Kirjaimet asennetaan mukana tulevin maapiikein (pituus 600mm).
- Linnan Kehitys toimittaa tarkemmat nouto-, asennus- ja palautusohjeet kirjaimia varatessa.
- Palautuksen yhteydessä tehdään kirjaimien kuntotarkastus. Lainaa on korvausvelvollinen mahdollisista vaurioista.
- Muistathan jatkaa kirjainten tarinaa myös somessa ja jakaa oman kuvasi #häampton!

Teksti Sirpa Silmäri, kuva Miika Kangasniemi

KJ-PESTI ALKOI VIRKAKIESIN LAKKAUTTAMISELLA

Vaikka Hämeenlinnalla on käsillä poikkeuksellisen mittava muutosmylläkkä, päätti uusi kaupunginjohtaja Olli-Poika Parviainen aloittaa uudistukset kuitenkin itsestään.

– Luovuin kaupungin virka-autosta ja tilasin henkilökohtaiseksi työautoksi sähköauton. Saamme siitä kaupungille ihan mukavat säästöt ja samalla vähennämme päästöjä. On pakko olla ajan hermolla, nau-rahtaa Parviainen.

SUKUPOLVENVAIHDOS ON MUUTOSVOIMA

Syksyään Parviainen kuvaa maratonjuok-sun alkuspurttiksi.

Edellinen kaupunginjohtajakaksikko on siirtynyt jo eläkkeelle ja luottamushenkilöjohto sekä iso osa valtuutettuja vaihtunut vaaleissa. Työn alla on hallintosäännön muutosta, budjettia ja valmistautumista Suomen itsenäisen historian suurimpaan hyvinvointialueuudistukseen.

– On ollut tavattoman hyödyllistä kiertää talossa 41 vuotta olleen ihmisen kanssa ja perehtyä, miten organisaatiota on tähän asti hoidettu ja tutustua keskeisiin sidosryhmiin, Parviainen kiittää entistä apulaiskaupunginjohtaja **Juha Isosuota** sekä edeltäjänsä **Timo Kenakkalaa** hyvästä pohjatyöstä.

Parviainen myöntää olonsa hiukan hai-

keaksi nyt, kun jatkaa vetovastuussa yksin.

Hän kehuu myös johtoryhmäänsä, jonka kanssa jyvittää ja tasaa nyt tehtäviä niin, ettei kukaan ylikuormitu.

– Tietoinen läsnäolo tekee kiireestä helpompaa. Asiat täytyy vain palastella ja hoitaa yksi kerrallaan. Sukupolvenvaihdos johdossa on tietynlainen muutosvoima.

RÄJÄYTYKSIÄ EI TARVITA

Runsaan vuoden kuluttua kaupungilta siirtyy yhdessä yössä yli puolet budjetista ja lähes 1 600 sosiaali-, terveys- ja pelastusalan työntekijää uudelle työnantajalle hyvinvointialueelle.

– On tässä mylläkössä se hyöty, ettei tarvitse ryhtyä mitään räjäyttelemään. Muutos itsessään on jo niin suuri, että nyt on ainutlaatuinen mahdollisuus muokata tästä talosta tarpeisiin ja aikaan nähden sopivin. Ensi hätään Parviainen ei ole kaupungin hallintomallia muuttamassa.

– Nykyisellä toimialajaolla jatketaan. Vääjäämätöntä kuitenkin on, että kaupungin sisäiset työtavat muuttuvat.

Valmisteluaikaa hyvinvointialueeseen siirtymisessä hän olisi kuitenkin toivonut jo varallisuuden jaon kannalta hiukan enemmän.

KAUPUNKILAISTEN KANSSA YHTEINEN ARKI

Parviainen kuvailee vastaanottoa Hämeenlinnassa positiiviseksi, mutta vaativaksi. Kaupunkilaisilla on paljon odotuksia.

– On osattava yhdistää toiveita. Pitää pait-si johtaa konsernia, myös olla sosiaalisessa mediassa, pitää olla kaupungin kasvot edunvalvonnoissa ja verkostoissa ja pitää olla käytettävissä mahdollisuuksien mukaan. Pitää elää samaa arkea ihmisten kanssa ja olla yhtenä kaupunkilaisena muiden joukossa.

Muutto paikkakunnalle auttaa tässä ja tekee työstä vaikuttavampaa.

– Tässä on samaan aikaan nöyryyttä ja ylpeyttä hoitaa tätä tehtävää.

”OLEN INNOISSANI HÄMEENLINNASTA”

Parviainen on laittanut itsensä likoon jo heti pestinsä alkumetreillä antamalla kasvonsa sekä tarinansa Linnan Kehityksen mainoskampanjaan.

– Olin pyynnöstä imarreltu. Olen pitkään kulkenut Helsingin ja Tampereen väliä ja asunut molemmissa kaupungeissa. Päädyin nyt tähän keskelle. Voin omalla esimerkilläni osoittaa, että se on hyvä valinta. Eikä tämä ollut pelkkää myyntipuhetta.

Parviainen haki virkaa Hämeenlinnasta mielekkään työn, mutta myös mielekkäiden elämänpuitteiden vuoksi.

– Hämeenlinnalla on kaikki nämä. Olen innoissani tästä kaupungista!

Parviainen ei ole ihan varma, huomataan-

ko Hämeenlinnassa aina, kuinka paljon paremmalla tolalla asiat täällä ovat moneen muuhun paikkakuntaan verrattuna.

– On hyvä olla tarvittaessa kriittinen, mutta välillä on hyvä pysähtyä ja katsoa, mitä kaikkea hyvää meillä jo on.

Esimerkiksi liikunta- ja vapaa-ajanpalveluja sekä lapsiperheiden mahdollisuuksia harrastaa Parviainen pitää Hämeenlinnassa ylivertaisina.

HÄMEENLINNASTA ISOMPIENSA VENTTIILI

Hyvinvointiuudistuksen myötä Parviainen uskoo Hämeenlinnalla olevan entistä paremmat mahdollisuudet keskittyä elinvoima- ja sivistyspalveluihin.

– Sen eteen tehdään töitä, että 2030-luvulla meillä on täällä maan parhaat koulut ja erinomaiset puitteet harrastaa, että kaikenikäiset voivat elää täällä onnellista ja sujuvaa arkea.

Parviainen ennakoii kaupungistumisen syvän megatrendinä ja pääkaupunkiseudun sekä Tampereen jatkavan nopeaa kasvuaan.

– Muuttoliikkeeseen näillä isommilla liittyy monia kipuja. Hämeenlinna tässä välissä tarjoaa niille kumppanuutta ja ihmisille vaihtoehtoon. Meillä on käytettävissämme ruuhka-Suomen hyödyt, mutta samaan aikaan olemme riittävän kaukana niistä välttääksemme haittoja. Asukkaat voivat yhdistää pienemmän ja suuremman kaupungin etuja toisiinsa.

Hyvällä sijainnilla olevat keskisuuret kaupungit ja seudut vahvistuvat.

– Kymmenen vuoden kuluttua päärataa on jo toivottavasti laajennettu ja olemme entistä helpommin saavutettavissa, luottaa Parviainen ja puhuu Hämeenlinnasta venttiili-kaupunkina.

MONIPAIIKKAISUUS VAHVISTAA PITÄJIÄ

Ilmastokysymykset ovat 2030-luvulla vielä nykyistäkin enemmän pinnalla.

– Olemme siihen mennessä tehneet Hämeenlinnassa niin hyvää varautumista, että täällä pystyy elämään kestävästi. Monipaikkaisuus on tullut jäädäkseen ja tämä

vahvistaa myös pitäjiemme asemaa.

Parviainen toivoo laajaa yhteistyötä kaupungin kehittämiseksi.

– Jokainen voi toimia Hämeenlinnan käyntikorttina.

O-P:N OMIMMAT

Elämässä tärkeää perhe, **Kulkuväline** polkupyörä, **Työkalu** tietokone, **Kirja** äänikirjat ja science fiction, **Elokuva** toimintaleffat, **Musiikki** vinylit, **TV-ohjelma** uutiset, **Herkku** jäätelö, **Vuodenaika** syksy, **Rutiini** sähköposti, **Lempi-paikka** uuden kodin olohuone, **Harrastus** tähtitaivas ja teknologia.

OLLI-POIKA PARVIAINEN

- Hämeenlinnan kaupunginjohtaja 23.8.2021 alkaen.
- Syntynyt: 20.9.1980 Raumalla.
- Koulutus: Filosofian maisteri Tampereen yliopiston informaatiotieteiden yksiköstä, 2019 alkanut tohtorikoulutus on kesken.
- Toiminut: Valtiosihteerinä sisäministeriössä 2019–2021, Tampereen kaupungin apulaispormestarina 2011–2015 ja kaupunginvaltuutettuna. Viestintäalan yrittäjänä 2007–2013.
- Vihreiden kansanedustaja 2015–2019, vihreän eduskuntaryhmän varapuheenjohtaja. Nykyisin poliittisesti sitoutumaton.
- Perhe: Yrittäjäpuoliso sekä 6- ja 8-vuotiaat lapset.
- Koti: Omakotitalo Ahveniston kupeessa.
- Erityistä: On Suomen ainoa Olli-Poika.

– Alakouluvuodet ovat lapsille tärkeää kasvun ja kehittymisen aikaa. Kuvassa opettaja Piia Takari (vas.), rehtori Jukka Isotalo, kiertävä englannin ja ruotsin opettaja Anne-Marie Vekka ja opettaja Piia Palander sekä kouluohjaajat Anne Keto ja Aino Pietilä.

ALVETTULASSA KÄYTY KOULUA 150 VUOTTA

YHTEISTYÖLLÄ EKSTRAA ARKEEN

Juuri 150-vuotista taivaltaan juhlineessa Alvettulan alakoulussa osataan tehdä pienistä asioista merkityksellisiä ja tuoda koulupäiviin lisää iloa.

Teksti Sirpa Silmäri, kuvat Miika Kangasniemi

Alvettulan koulussa on vahva juhlakulttuuri, mutta yhdessä vanhempien kanssa pieni porukka pystyy joustavasti suunnittelemaan ekstrajuttuja myös arkeen.

– Kun lasten vanhempia on Hauhon Sisussa aktiiveina, järjestyy koko koulun suunnistuspäivä Liinavuorella jouhevasti yhdessä, kertoo esimerkin 3–4-luokkien opettaja **Piia Palander**.

Oma aktiivisuus palkitaan joskus myös enakkoon odottamattomilla yllätyksillä.

– Saimme kaupungin ja vanhempainyhdistyksen yhteistyöllä ulos koriskentän ja päätimme järjestää sen vihkiäiset. Pyysimme Tampereen Pyrinnön päävalmentajan mukaan. Siitä seurasi, että hän kutsui koko koulun vastavierailulle Pyrinnön peliin, sanoo koulun rehtori **Jukka Isotalo**.

Kun pieni koulu mahtuu ketterästi yhteen linja-autoon, on koulupäiviä helppo värittää retkillä. Oppilaskunnassa koululaiset pääsevät itse suunnittelemaan erikoispäivien ohjelmaa.

TURVALLINEN YMPÄRISTÖ JA LAADUKASTA OPETUSTA

Koulun perustehtävä on tietojen ja taitojen kartuttaminen. Siinä Alvettulassa on onnistuttu vanhempien mielestä erinomaisesti.

– Opettajat ovat ammattitaitoisia ja opetus laadukasta. Se näkyy lasten koulumenestyksessä, kiittävät kolmen pojan vanhemmat **Timo** ja **Noriko Karttunen**.

– Yhteydenpito koulun sekä kodin välillä on ollut avointa ja toimivaa. Oppimisympäristö on turvallinen. Koulukiusaamiseen emme ole kymmenen vuoden aikana törmänneet. Myös perheen nuorimmainen, viidesluokkalainen Aki vahvistaa, että aamuisin on kouluun kiva lähteä.

– Kavereita ja yhteisiä leikkejä on paljon. Kummitoimintakin on mukavaa.

Viides- ja kuudesluokkalaiset toimivat koulun pienimmille kummeina ja varmistavat, ettei kukaan jää yksin.

– Meillä on ekaluokkalaisen Nooan kanssa kummivihko, johon tehdään yhdessä tehtäviä.

KUNNOSTUKSILLA KOULU ON PIDETTY TERVEENÄ

Parasta koulussa on Akin mielestä piha, jonka kaupunki kunnosti ja varusteli yhdessä vanhempainyhdistyksen kanssa.

Koulutoiminnan 150-vuotistaivalta juhliittiin Alvettulassa lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna juhlavalaistuksin, avoimin ovin ja kahvituksin.

– Siellä on tilaa pelata vaikka koko koulun voimin kori- ja jalkapalloa tai leikkiä lipunryöstöä.

Korkeasta iästään huolimatta Alvettula on terve koulu. Kunnossapitoon on viime vuosina investoitu.

– Rakennus on hiljattain maalattu ulkoa ja tehty pintaremonttia sisällä, rakennettu valokuituverkkoa ja automaattinen hälytysjärjestelmä sekä uusittu lämmitystä ja vesipisteitä, luettelee rehtori.

ASUMISRATKAISUILLA VETOVOIMAA KYLÄLLE

Alvettulan kylä on mukana uusia asumisratkaisuja hakevassa hankkeessa. Sillä houkutellaan perheitä kokeilemaan maala asumista.

– Esimerkkinä Lautsian kartano runsaine majoitustiloineen on myyty yksityiselle. Ylimääräisen kapasiteetin muuttaminen vuokra-asunnoiksi voisi olla tässä hankkeessa kiinnostava pelin avaus. Lautsia kuuluu meidän koulupiiriin, miettii koulun tulevaisuuden turvaamiskeinoja Jukka Isotalo.

Olisiko kuntaraja ylitettävissä opetustoitinnassa? Hattulan Retulasta olisi lyhyt matka Alvettulaan. Karttusten mielestä kannattaisi selvittää myös Pälkäneen Laitykkalan alakoululaisten mahdollisuudet käydä Alvettulan koulua. Pälkäneen kunta voisi säästää koulu- ja päiväkotikuljetuksissa ja Alvettula saisi lisää oppilaita.

Vetovoiman lisäämiseksi Alvettulassa puolelta myös pitäjien vapaa-ajan asunto-

Viidesluokkalaiselle Aki Karttuselle Alvettulan koulu tuli tutuksi jo muskarissa.

jen muuttamismahdollisuutta vakituisiksi asunnoiksi. Hauholla on yli 2 000 kesämökkiä. Niistä osankin muuttaminen ympärivuotiseen asumiseen saattaisi houkutella perheitä ja auttaa Hämeenlinnan pohjoisen osan kaikkia kyliä palvelevan Alvettulan koulun säilyttämisessä.

Hämeenlinnan uudelle kaupunginjohtajalle ja vastavalitulle luottamushenkilöjohdolle olisi koulun kiertävällä englannin ja ruotsin opettajalla **Anne-Marie Vekalla** oma toiveensa:

– Ettei pelkkä raha ratkaisisi kyläkoulujen kohtaloa, vaan puntarissa painaisivat muutkin arvot.

www.hameenlinna.fi/alvettulankoulu

TERVETULO A VANAMO-KIRJASTOJEN ASIAKKAAKSI!

Hae kirjastokorttia verkkokirjastossa ja nouda korttisi kirjastosta.

kuvat Miika Kangasniemi, Erika Kallinen

Voit rekisteröityä Vanamo-kirjastojen asiakkaaksi verkossa osoitteessa vanamokirjastot.fi. Täyttämällä e-lomakkeelle tarvittavat henkilö- ja yhteystiedot pääset noutamaan korttisi aikaisintaan seuraavana arkipäivänä kirjaston asiakaspalvelusta. Ota mukaasi kuvallinen henkilöllisyystodistus. Kirjastokortin saaminen ei riipu asuinkunnasta. Sama kortti käy Hämeenlinnassa, Hattulassa ja Janakkalassa.

Kirjastokorttihakemuksen täyttäminen verkossa edellyttää vahvaa tunnistautumista. Palvelussa käytetään Suomi.fi-tunnistuspalvelua. Voit tunnistautua valitsemallasi tunnistusvälineellä, kuten mobiilivarmenteella tai pankkitunnuksilla.

PÄÄVARASTO JEMMA ON NYT AVOINNA KAIKILLE

Hämeenlinnan pääkirjaston kirjavarasto Jemmassa on lainattavissa 50 000 niteen koelma vanhempaa kirjallisuutta. Musiikkia on noin 5000 CD-levyä. Vanhimmat Jemman aineistot ovat 1930-luvulta, uusimmat 2010-luvulta. Jemma sijaitsee pääkirjaston pohjakerroksessa. Tila on esteetön, hyllyväleissä mahtuu kulkemaan pyörätuolilla. Pohjakerrokseen pääsee hissillä ja portaita lainauskerroksesta. Kirjavarasto Jemma on avoinna asiakkaille ma-pe klo 10–19. Jemman kaikki aineistot löytyvät Vanamo-verkkokirjaston aineistohaualla.

LUE KOTIMAISIA E-AIKAKAUSLEHTIÄ KOTOA KÄSIN

Voit lukea kotimaisia aikakauslehtiä verkossa etänä, esimerkiksi kotona tai bussimatalla. Etäkäyttöön tarvitset Vanamo-kirjastojen kirjastokortin ja nelinumeroisen tunnusluvun. Voit lukea e-lehtiä tietokoneella, puhelimella tai tabletilla. Lehdet löydät osoitteesta vanamo.emagz.fi.

Palvelussa on käytettävissä 21 aikakauslehteä. Esillä on aina lehden uusin numero. Vanhemmat lehdet löydät Avaan arkistolinkin takaa. Lehtiä voi lukea vain yksi kerrallaan. Jos lehti on käytössä, odotele hetki sen vapautumista luettavaksi. Jos avaat lehden, mutta et lue sitä, palaa takaisin lehdivalkoimaan. Näin lehti vapautuu toiselle lukijalle. Jos lukuistunto jää auki, etkä jatka lehden lukemista, lehti vapautuu automaattisesti 15 minuutin kuluttua seuraavalle käyttäjälle.

PÄÄKIRJASTON MEDIA- JA TYÖSKENTELYTILAT ASIAKKAIDEN KÄYTTÖÖN

Kirjaston media- ja työskentelytilojen käyttö on maksutonta yksityishenkilöille, yleishödyllisille yhdistyksille, kerhoille, opintopiireille yms. yleisötilaisuuksien ja kokousten järjestämistä varten sekä Hämeenlinnan kaupungin yksiköille. Pääkirjaston musiikki- ja media-alueella 1. kerroksessa on varattavissa bändihuone, soittohuone, editointi- ja digitointitila sekä

mediahuone. Tiloja voi käyttää pääkirjaston palveluaikoina max 4 tuntia kerrallaan.

Bändihuone toimii myös äänitysstudioina. Tilassa voit harjoitella soittamista ryhmässä tai yksin ja käytössäsi on bändisoittimia. Studiossa voit tehdä omatoimisesti esimerkiksi laulu-, soitto- ja puheäänityksiä ja masteroida tai editoida äänityksiäsi hyödyntäen studion soittimia, ohjelmistojaa ja laitteita. Soittohuoneessa on vakiovarusteena akustinen harjoituspiano ja nuotiteline. Voit harjoitella tilassa myös omalla akustisella soittimellasi. Voit lainata tilaan asiakaspalvelusta myös ukulelen tai akustisen kitaran. Pääkirjaston editointi- ja digitointitilassa voit editoida- ja digitoida kuvaa ja ääntä sekä skannata valokuvia ja asiakirjoja. Mediahuone on paikka monenlaiselle esittämiselle: musiikille, tanssille, elokuville, muulle esittävälle taiteelle. Mediahuoneessa voit myös laulaa karaokea.

Työskentelytilat ovat käytettävissä myös omatoimiaikana. Urban office-tilat pääkirjaston toisessa kerroksessa ovat tarkoitettu hiljaista työskentelyä varten 1-2 henkilölle. Urban office-tila numero 6 on neljän hengen kokous- ja ryhmätyötila. Ryhmätila A ja B pääkirjaston ensimmäisessä kerroksessa soveltuvat kokouksien ja neuvottelujen pitämiseen. Kaikkien tilojen tarkemmat kuvaukset, käyttö- ja varausehdot sekä itse tilojen varaaminen tapahtuu Hämeenlinnan kirjaston Varaamo-palvelusta, joka löytyy osoitteesta kirjastonvaraamo.hameenlinna.fi. Varaamiseen tarvitset Vanamo-kirjastojen kirjastokortin ja nelinumeroisen tunnusluvun.

RUNSAASTI TAPAHTUMIA KAIKENIKÄISILLE

Kirjastot järjestävät muun muassa satutuokioita, digipastusta, kirjailijavierailuja, lukupiirejä, runoiltoja, pajaa kerhotoimintaa, live-musiikkia... Vanamo-verkkokirjastosta vanamokirjastot.fi löydät koottuna kaikkien Vanamo-kirjastojen tulevat tapahtumat.

Tervetuloa viihtymään kirjastoon!
www.vanamokirjastot.fi

Alle 15-vuotiaan korttihakemuksen täyttää huoltaja. Jos sinulla ei ole mahdollisuutta tunnistautua verkossa, kortin saa edelleen myös kirjaston asiakaspalvelusta täyttämällä paperisen lomakkeen ja todistamalla henkilöllisyytensä.

Hämeenlinnan kirjastoissa ja kirjastoautoissa on mahdollista käyttää myös digikirjastokorttia Hämeenlinna taskussa -sovelluksessa. Digikirjastokortin saa ladattua Android- ja iOS-laitteille. Mene laitteesi selaimella osoitteeseen taskussa.hameenlinna.fi.

Mä oon rekkamies!

teksti Susanna Mattila kuvat Jouni Heinonen, Ville Turkkinen

NUOREN MIEHEN ELÄMÄ SAI UUDEN SUUNNAN

Ajokortiton datanomi löysi unelmatyönsä Mokian työkokeilussa. Matti Hovin tavoitteena on ajaa ensin kuorma-autokortti ja ehkä vielä joskus iso E.

Matti Hovi, 21, muutti Hauholle alkuvuodesta. Espoo sai jäädä taakse, sillä Hauholla oli kavereita.

– Olin viikon asunut Hauholla, kun työkkäristä soitettiin ja käskettiin käymään Moki-alla, hän kertoo.

Matti otti yhteyttä Hämeen Mokiaan ja niin hänet kirjattiin Kuntakokeilun Tutustu uuteen alaan -työkokeilijaksi saatesanoilla työtön datanomi, ei ajokorttia. Hämeenlinnan kaupunki tukee kolmannen sektorin työllistäjiä, joista Hämeen Mokia on yksi.

Matilla oli takanaan pari vuotta työttömyyttä. Aiempi työpaikka it-alan asiakas-

palvelutehtävässä ei ollut oikein tuntunut omalta hommalta. Nuori mies stressaantui ja masentui kiukkuisten asiakkaiden vihaisista yhteydenotoista. Työkokeiluun tuli väsynyt ja masentunut nuori mies, joka pääsi ensi alkuun purkamaan Hauhon joulumetsää. Ajokortin puuttuminen todettiin Matin suurimmaksi ongelmaksi. Maalla asuville yksi tärkein työllistymisen edellytys on ajokortti ja auto.

Joulumetsän purkamisen valmistuttua Matti jatkoi hommia puuvajalla ja oli mukana korona-ajan ruokakuljetuksissa. Sitten hän siirtyi varasto- ja logistiikkapuolelle

sairaalatarvikekierrätykseen. Hän oli mukana pakkaamassa isoja rahtikontteja, jotka lähtivät Hauholta eri puolille maailmaa.

ISOT REKAT INNOSTIVAT KULJETUSALALLE

– Kun isot rekat tulivat käymään hallilla, innostuin oikein tosissani kuljetusalasta, Matti Hovi kertoo.

Matin työkokeilu jatkui heinäkuulle. Ajokortittomuus ei ollut enää ongelma, sillä Mokian sinnikkäällä tuella hän sai ajokortin elokuussa. Yhdistyksen pajalla kunnostettiin romuttamolle matkalla ollut auto edullisesti ajopeliksi. Loppukesän Matti

teki vapaaehtoishommia, ja etsiskeli työpaikkoja. Hän muun muassa kirjautui työntekijäksi erääseen vuokratyöfirmaan.

Proaktiivisella työllistämisellä yrityksiin -hankkeen kautta etsittiin apukuskin työpaikkaa, sillä Matti oli hakeutumassa op-pisopimuskoulutukseen.

Marraskuun alussa unelma kuljetusalasta alkoi olla jo lähempänä, kun Matti aloitti kuljetusalan opinnot Tavastian työvoimakoulutuksessa Turengissa. Ensimmäiset kolme kuukautta puolen vuoden koulutuksesta on lähiopetusta ja enimmäkseen teoriaa, mutta toiset kolme kuukautta työssäoppimista. – Vielä ei ole hirveästi päästy ajamaan, mutta olen tykännyt koulutuksesta. Ilmoittauduin juuri ammattipätevyyskurssille sekä suorittamaan C-kortin. Ehkä jossain vaiheessa pääsen ajamaan sen ison E:nkin, rekkakuskin ammatista haaveileva Matti sanoo.

KAUPUNKI JA KOLMAS SEKTORI YHTEISTYÖSSÄ

Hämeen Mokia työllistää ja toteuttaa haaveita uusista urista yhdessä Hämeenlinnan kaupungin työllisyystiimin kanssa. Kuntakokeilu mahdollistaa monenlaisia tukipalveluja työttömille työnhakijoille.

– Hämeen Mokia tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa, työkokeilupaiikkoja ja työharjoittelupaikkoja pitkäaikaistyöttömille. Mokialla voi suorittaa keskenjääneet opinnot loppuun tai tutustua uuteen alaan. Yhteistyötä teemme tiiviisti Hämeenlinnan työllisyystiimin, kuntakokeilun ja TE-toimiston kanssa, kertoo Jouni Heinonen. Heinosen mukaan Matti Hovi on hyvä esimerkki syrjäytymisuhan edessä olleesta nuoresta ihmisestä, joka Kuntakokeilun työkokeilun avulla löysi uuden suunnan elämälleen.

– Kun ihminen saa järkevää tekemistä, lämpimän ruuan joka päivä ja sosiaalista kanssakäymistä toisten ihmisten kanssa, alkaa

paluu yhteiskuntakelpoiseksi ihmiseksi. Ihminen alkaa pelkän seinän sijaan nähdä mahdollisuuksia elämässään. Tulee oma-aloitteisuutta, ihminen pystyy ottamaan kopin omasta elämästään”, hän jatkaa.

Hämeen Mokialla työtehtävät ovat oikeita töitä. Esimerkiksi logistiikka- ja varastotalan työt ovat sairaalatarvikekierrätystä ja kiinteistönhuoltotyöt tehdään Hauhon kirkonkylällä eri kohteissa. Kaupalliseen alaan saa tuntumaa yhdistyksen kirpputorilla, Aupassa ja keittiöalaan Mokian keittiössä, jossa valmistetaan ruokaa 30-100 hengelle, joka päivä.

– Ruoka tehdään hävikkiruuaista vain meidän omaan käyttöömme. Keittiölle voi tulla töihin työssäoppimissopimuksella tai työkokeilijana, samoin kuin kaikkiin muihinkin toimintoihimme”, Heinonen selvittää.

Sairaalatarvikekierrätyksessä pääsee tutustumaan logistiikka- ja varastoalaan, tai suorittamaan tutkinnon tai tutkinnon osia.

HÄMEEN MOKIA

- Hauho, Hauhontie 14 ja Kino Wanhakop, Sibeliuksenkatu 11.
- Työkokeilupaiikkoja, kuntouttavaa työtoimintaa, työharjoittelupaikkoja, mahdollisuuksia tutustua uuteen alaan, työssäoppimispaikkoja ja suorittaa tutkintoja tai tutkinnon osia.
- Hankkeet: Valjakolla työelämään, Proaktiivisella työllistämisellä yrityksiin, Viestintämylly
- Lisää tietoa: Rekrytointipiste Lamminlahti, entinen KOP, Lamminraitti 25, marraskuussa joka keskiviikko klo 9-16. Hauholla Mokian toimisto avoinna arkisin klo 9-15.
- Miten mukaan: Ota yhteyttä omavalmentajaasi tai Ohjaamoon.

www.mokia.fi
www.hameenlinna.fi/kuntakokeilu

teksti *Sirpa Silmärikuva Miika Kangasniemi*

Asiakkaiden kiinnostus terveydenhuollon chattipalveluun saa alan ammattilaiset tyytyväisiksi Hämeenlinnassa. Nuorten lisäksi myös muut ovat ottaneet uutuuden käyttöönsä, eikä parin tunnin ar-
kiaamuinen palveluaika enää pian riitä.

CHATTI SÄÄSTÄÄ AIKAA JA PURKAA PUHELINRUUHKAA

Toukokuun puolivälissä Hämeenlinnassa aloitettu terveydenhuollon uusi sähköinen palvelukokeilu, chatti, on muuttumassa vuodenvaihteessa pysyväksi käytännöksi kaikilla kaupungin terveysasemilla.

– Reaaliaikainen viestittely verkossa on kätevää ja purkaa meidän jo pidempään kovin ruuhkaisena ollutta puhelinpalvelua. Chatissä ei myöskään tule Omaolon oirearvion viiveitä palveluun, tietää terveysasemien digivastaava, sairaanhoitaja (yamk) **Anni-na Junikka**.

– Chatti on rinnakkainen kanava puhelinpalvelulle. Chatissä sairaanhoitaja poi-

mii asiakkaan palveltavaksi, kun huomaa hänen tulleen linjoille. Asiakas pystyy takaisinsoiton odottelun sijasta hoitamaan asiansa kerralla alusta loppuun.

TUNNISTAUTUMINEN TAKAA TURVALLISUUDEN

Ennako-odotuksista poiketen chattiä käyttävät muutkin kuin nuoret.

– Ihmiset ovat iästä riippumatta jo tottuneet käyttämään sähköisiä palveluja näpäpästä.

Kirjautumisen ansiosta chattäys on turvallista.

– Järjestelmä pakottaa tunnistautumaan, mikä lisää molemminpuolista varmuutta ja karsii palvelusta sinne mahdollisesti asiattomasti pyrkivät.

Chattipalvelu sopii laajojen terveysongelmien arviointia lukuun ottamatta kaikkeen asiointiin.

– Paljon on kysytty koronaohjeita ja testiaikoja, tarkistettu ajanvarauksia ja laboratoriolähetteitä sekä tehty perushoidon tarpeen arvioita. Myös lääkäriaikoja on tarvittaessa varattu.

LISÄÄ TIETOA KUVIN JA VIDEOIN

Chatti mahdollistaa liitetiedostojen liittämisen mukaan pikaviestittelyyn.

– Jos asiakkaalla on esimerkiksi iho-oire, hän voi kuvata sen ja liittää kuvan chattiin. Se antaa lisätietoa ja kuva tallennetaan asiakkaan potilastietoihin.

Chatissä on myös videoyhteysmahdollisuus, jolla viestittely voidaan vaihtaa ket-

terästi etävastaanotoksi. Videovaihtoehtoa tarjoaa aina terveydenhuollon ammattilainen ja asiakas voi siitä halutessaan kieltäytyä.

– Uudeksi palveluksi järjestelmässä on ilmennyt hämmästyttävän vähän pulmia.

ROHKEUTTA JA KÄRSIVÄLLISYYTTÄ

Annina Junikka kannustaa asiakkaita rohkeasti ja uteliaasti kokeilemaan terveydenhuollon sähköisiä palveluja, mutta välttämään palveluiden päällekkäistä käyttöä.

– Kun valittavana on monta yhteydenotto-kanavaa terveysaseman toimistolla käynnistä ja soittamisesta Omaolo-oirearvioihin ja chattiin, kannattaa valita niistä itselle sopivin ja odottaa omaa vuoroa kärsivällisesti. Muuten tulee päällekkäistä palvelua ja meillä turhaa työtä sekä resurssihukkaa.

CHATTIAIKAA KOKO PÄIVÄKSI

Hämeenlinna on ollut edelläkävijä sähköisten palveluiden kehittämisessä.

– Painetta niiden lisäämiseen ja resurssien järkevämpään käyttöön on niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Kysyntää on enemmän kuin mihin nykyresursseilla pystytään vastaamaan.

Seuraavaa isoa kehitysaskelta Junikka ei kuitenkaan vielä ennakoi.

– Chatin palveluajan laajentamista arkiaamujen klo 8–10:stä pitää vuoden lopulla kuitenkin miettiä. Itse näkisin, että chatti olisi auki sen ajan kuin terveysasematkin.

www.hameenlinna.fi/terveysasemat

teksti *Katariina Välikangas*, kuva *Miika Kangasniemi*

Ikävuosien karttuessa me kaikki mietimme tulevaisuutta: minkälaista on mielekäs arki ja miten haluamme asua ikävuosien kertyessä?

MEIKÄ ASUU MISSÄ HALUU

Mielekkääseen arkeen kuuluu keskeisenä osana asuminen ja asuinympäristö. Asumisen suunnittelu ja toteutuminen eivät ole erillään ikääntyvän tarpeista, toiveista ja unelmista. Päinvastoin, asumisen omaehtoinen suunnittelu on meille jokaiselle mahdollisuus luoda turvallisia ja hyviä vuosia haluamassamme ympäristössä. Oman tulevaisuuden suunnittelu luo positiivista virettä omaan hyvinvointiin sekä antaa mahdollisuuden ylläpitää toimintakykyä ja sosiaalista elämää.

Hyvää asumista mietitään usein kodin kautta. Niinpä hyvissä ajoin kannattaa alkaa miettiä, minkälainen on hyvä koti tulevaisuudessa ja missä se voisi sijaita. Samalla voi kartoittaa erilaisia vaihtoehtoja. Yhteisöllisyyttä ja seuraa löytyy muualta kuin senioritaloista, samoin puutarhaa voi hoitaa ilman omakotitalon veloitteita. Vai voisiko nykyistä kotia remonteerata vastaamaan tulevia tarpeita?

TAVOITTEENA TURVALLISUUS JA PÄRJÄÄMINEN

Asumista ja asuinympäristöä tulee miettiä normaalina asumisena, jossa voi turval-

lisesti ikääntyä. Kannattaa pohtia, miten asunto ja sen sijoittuminen edesauttavat pärjäämistä. Onko asunnossa esimerkiksi huomioitu ikääntymisen mukanaan tuomat haasteet? Entä onko asuinympäristö esteetön ja liikkumista mahdollistava? On myös hyvä miettiä, sijaitsevatko tarvittavat arkipalvelut lähellä. Mahdollisuus sosiaalisiin suhteisiin tulee huomioida. Kannattaa selvittää minkälaisia yhteisöllisiä kувioita asuinympäristöstä löytyy ja miten ne vaikuttavat toimintakyvyn ylläpitoon sekä toimintakyvyn laskiessa kotona asumisen mahdollistumiseen. Yhteisöllisyys voi rakentua esimerkiksi vapaaehtoistyön, taloyhtiöiden, asukas yhdistysten ja kylätöimijöiden toimintana. Osallistuminen on kuitenkin aina oma valinta.

Näiden asioiden täsmentämiseen Hämeenlinnan kaupunki on saanut ympäristöministeriön Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmasta erityisavustusta ikääntyvien asumisen suunnitteluun ja kehittämiseen vuosille 2021 ja 2022. Rahoituksella on tarkoitus yhdessä asukkaiden kanssa miettiä, mitä tarkoittaa tulevaisuuden ikäystävällinen asuminen.

ILMIANNA HYVÄ ASUMISEN IDEA!

Meikä asuu missä haluu –hanke toivoo hämeenlinnalaisilta tietoa ikäihmislähtöisistä asumisratkaisuista sekä hyvän asumisen ja elämisen malleista. Ilmianna siis hyvä asumisidea.

Hankkeen blogisarjassa esitellään erilaisia ikäihmislähtöisiä asumisratkaisuja sekä hyvän asumisen ja elämisen malleja. Näistä malleista kirjoitetaan myös tässä lehdesä jatkossa.

Ota yhteyttä katariina.valikangas@hameenlinna.fi ja ilmianna hyvä asumisidea, joko jo toteutettu tai suunnitteluasteella oleva!

www.hameenlinna.fi/ikaihmistenpalvelut/asuminen

Räikee2021-katutaidetapahtumassa maalattiin kesällä näyttäviä muraaleja mm. Katumalle.

kuvat **Miika Kangasniemi, Helena Huosianmaa**

LAPSET JA NUORET KAUPUNKITAITEEN TEKIJÖINÄ

Kulttuurikeskus ARXin tavoitteena on, että taide ja kulttuuri kuuluvat jokaisen lapsen ja nuoren elämään. Lapsiystävällisessä Hämeenlinnassa lapsilla on oikeus näkyä kaupunkikulttuurissa ja vaikuttaa heille tarjottaviin kulttuuripalveluihin. Näitä tavoitteita edistämään on käynnistetty ARXissa tänä syksynä lasten kulttuuriolosuhteiden kehittämisprojekti, joka tulee jatkumaan kahden vuoden ajan.

LAPSET JULKISEN TAITEEN TEKIJÖINÄ

ARXissa osallisuus tarkoittaa myös sitä, että lapset ja nuoret ovat kaupunkitilassa aktiivisia tekijöitä ja toimijoita. Ajatukselta on jo lähtenyt versomaan erilaisia lasten ja nuorten kaupunkitaiteen projekteja ja tapahtumia, joissa keskiössä on itse tekeminen.

Ahveniston uuden sairaalan – tuttavallisemmin Assin – työmaalla käy jo kuhina, vaikka uusi sairaala valmistuu vuonna 2026. Aluetta ympäröi pitkä työmaa-aita, johon kaivattiin inhimillisyyttä ja taidetta. Marraskuussa alueelle nousee 30 metriä pitkä pätkä lasten ja nuorten yhteistaideteokseksi muutettua työmaa-aitaa.

Aidan taideteoksen tekemiseen osallistui monen ikäisiä taitelijoita, jotka kuvasivat ajatuksiaan maailman inhimillisimmästä sairaalasta. Teokset etenevät ikäjärjestyksessä alkaen pienimmistä 4-vuotiaista taitelijoista päättyen 15-vuotiaiden nuorten teoksiin. Kouluilla ja varhaiskasvatustyösköissä järjestetyissä taidetyöpajoissa tutustuttiin uuteen sairaalaan ja keskusteltiin siitä, mitä inhimillisyyttä on ja kuinka se voisi sairaalassa näkyä. Työpajoihin osallistui yli 600 lasta, ja 29 teosta päätyi osaksi yh-

teistaideteosta. Assin värejä toistavan taustan taiteilivat Kulttuurikeskus ARXin avoimen Tuu ja tee -työpajan lapset.

Jo aiemmin syksyllä Kulttuurikeskus ARX julkisti kaksi lasten tekemää yhteisöllistä teosta. Elokuussa Galleria ARXin sisäänkäynnin yhteyteen ripustettiin keraamikko Saana Siivosen johdolla toteutettu savinaamoista koostuva teos. Teoksessa on nähtävissä veikeitä ilmeitä, jotka on korona-aikana jouduttu usein piilottamaan maskin taakse. Kävijöiden ehdotusten ja lapsiraidin päätöksen perusteella teokselle annettiin nimeksi Ylläset.

Myös Hämeenlinnan uimahallin rannassa sijaitseva sähkömuuntamo sai alkusyksystä uuden ilmeen. Se on nyt peitetty kiireestä kantapähän lasten taiteella. Suuri vesiseikkailu –nimeä kantanut suunnitte-

lukilpailu tehtiin yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kaupunkirakenteen toimialan sekä sähköverkkoyhtiö Elenian kanssa.

Ajatus lähti liikkeelle Hämeenlinnan kaupunkirakennetoimialalta. Kaupungilla oli aiempia hyviä kokemuksia uimarantojen uimakoppien kuvittamisesta vanhoilla valokuvilla. Uimahallin rantaan oli valmistunut uusi ja värikäs lasten leikkialue, jonka rinnalla seisova suuri harmaa sähkömuuntamo näytti hieman valjulta. Syntyi idea: voisiko muuntamossa näkyä hämeenlinnalaisien lasten kädenjälki?

Väliaikaisessa taidekeskuksessa Korttelit2:ssa pidetyissä työpajoissa hämeenlin-

nalaiset lapset pääsivät maksutta taiteilemaan ehdotuksiaan muuntamon seinien kuvitukseksi. Kilpailuun osallistui huimat 104 toinen toistaan upeampaa taideteosta, joiden tekijät olivat iältään 1-10-vuotiaita. Lopullinen kunnia voittajateosten valinnasta annettiin lapsiraidille sekä ARXin sosiaalisen median seuraajille. Nyt viiden lapsitaiteilijan teoksesta on työstetty graafikon kanssa kokonaisuus, jota kaupunkilaiset voivat ihailla uimahallin rannassa.

NUORET MURAALIEN JA KONEMUSIIKIN TEKIJÖINÄ

Suuren suosion saavuttaneessa ARXin tuotamassa Räikee2021-katutaidetapahtumassa maalattiin kesällä näyttäviä muraaleja eri puolille kaupunkia. Tapahtumassa oli myös työpajoja lapsille ja nuorille, joissa nuoret taiteilijat pääsivät oh-

jatusti maalaamaan purettavien rakennusten seiniin. Erään lapsikävijän mukaan se oli ”paljon hauskenpää kuin piirtäminen”.

Räikee sai syyslomaviikolla jatkokseen Himmee2021-katutaidetapahtuman. Ahveniston koululla järjestettiin katutaidetyöpajoja yhteistyössä Harrastus ihan lähellä -hankkeen kanssa. Himmee-viikko huipentui Poltinahon skeittihallin pihassa järjestettyyn graffitimaalaustapahtumaan, jossa meritoituneet graffitimaalarit ja lapset työskentelivät rinta rintaan.

Ensi keväälle on suunnitteilla nuorten konemusiikkitapahtuma, joka niin ikään rakentuu tapahtumien ja työpajojen ympärille. Isojen tapahtumien välissä nuoret pääsevät tekemään graffiteja ja konemusiikkia harrastuspajoissa ja koulujen Kulttuuripolulla.

www.kulttuurikeskusarx.fi

Kuvassa Talvikki Gürsönmez, Nummen yhtenäiskoulu.

Leena ja Kari Niemistä kertoivat
kokoelmansa tarinasta ja
merkityksestä.

teksti *Ella Kuusa*, kuva *Hanne Peippo*

NUORET ELÄMÄN ÄÄRELLÄ

”Sinä 15–20-vuotias nuori, tule töihin Z/N-dialogiin Hämeenlinnan taidemuseolle!” Juuri näillä kyseisillä sanoilla Z/N-dialogia mainostettiin Hämeenlinnan taidemuseon Instagram tilillä 16.3.2020. Hakemuksia saatiin 140, ja haastatteluun valittiin 50. Puolet haastatelluista valittiin mukaan Z/N-dialogi-projektiin. Olen yksi mukaan otetuista nuorista, ja kerron hieman lisää matkastamme.

Taidenäyttelyä suunnittelemaan valittiin joukko erilaisia nuoria. Ei haitannut, vaikka ei olisi koskaan käynyt museossa – tai kävisi museoissa useasti! Ainoa, millä oli väliä, oli aito kiinnostus tätä projektia kohtaan. Hakemuksessa kannatti siis olla rehellinen ja oma itsensä.

Matkallamme kohtasimme erilaisia taidealan ammattilaisia. He kertoivat meille

työstään, näyttelyn rakentamisesta ja siihen liittyvistä asioista. Muutaman kerran kohtasimme myös Niemistö-kokoelman keräilijät, Leenan ja Karin. He kertoivat kokoelman tarinasta ja sen merkityksestä. Joistain teoksista tai taiteilijoista he kertoivat enemmänkin. Heistä jäi lämmin ja mukava kuva. Tapasimme myös muutamia taiteilijoita, joiden teokset olivat erityisesti kiinnostaneet meitä.

VALTA JA VAPAAUS ANNETTIIN NUORILLE

Kun asioita tehdään normaalista poikkeavalla tavalla niin kuin tässä, jossa valta ja vapaus annettiin nuorille, jotka eivät ole museoalan ammattilaisia, syntyy jotain uutta ja erilaista. Toiveenamme onkin, että näyttely poikkeaisi odotuksista ja totutusta. Haluamme, että näyttely herättäisi ajatuksia ja tunteita, sekä kiinnostusta ja uteliaisuutta myös nuorten keskuudessa. Olimme mukana näyttelyn suunnittelussa alusta loppuun aina teemojen ja teosten valinnoista ripustukseen, näyttelyteksteihin, visuaaliseen il-

meeseen ja oheisohjelmaan asti. Tekemistä on riittänyt ja lopputuloksena on siis kirjaimellisesti nuorten näköinen näyttely.

Vaikka tämä kahdenkymmenenviiden nuoren joukko olikin hyvin monimuotoinen, kaikkia kuunneltiin ja kaikkien mielipiteet otettiin huomioon. Meitä yhdisti halu tehdä taidemuseosta enemmän nuoria kiinnostava paikka. Meitä yhdisti myös kiinnostus taiteeseen ja itseilmaisu sen avulla – oli taiteenmuoto sitten kirjoittaminen, piirtäminen, maalaaminen, tatuointi, teatteri, musiikki tai käsityö. Meillä kaikilla on halu vaikuttaa maailmaan omalla tavallamme,

Elämän äärellä Hämeenlinnan taidemuseon punatiilissä Lohrmann-rakennuksessa 20.11.2021 – 16.10.2022. Näyttelyn ajan museoon on ilmainen sisäänpääsy alle 25-vuotiaille.

Nuoret kuraattorit: Aino Hahl, Eeda Haveri, Veena Karjalainen, Leevi Korpela, Ella Kuusa, Fanny Lehtinen, Riku Lehtonen, Väinö Lemmettyinen, Otto Linko, Oona Loikkanen, Kaj Matilainen, Emma Mills, Olli Ojala, Lauri Rajala, Luca Reinikainen, Helmi Riippi, Viivi Ruotsalainen, Elina Ryhänen, Mia Sarja, Eemil Susi, Rosa Toivanen, Tuuli Toivonen, Boris Tuominen, Jenniina Tuuliainen sekä Tytti Vuori.

HÄMEENLINNAN TAIDEMUSEO

Viipurintie 2, 13200 Hämeenlinna
Puh. 03 621 2669 / 03 621 3017
taidemuseo@hameenlinna.fi
www.hameenlinnantaidemuseo.fi

Avoimna ti–to 11–18, pe–su 11–17
12 € / 10 €
Ilmaiseksi Museokortilla ja alle
18-vuotiaat

jättää jälki: ”Hei mä oon täällä!” Tämän kaiken lisäksi meitä yhdisti halu tehdä paras näyttely ikinä!

Z/N-dialogi-hanke on toteutettu yhteistyössä Hämeenlinnan taidemuseon, Hämeenlinnan kaupungin nuorisopalveluiden ja Kulttuurikeskus Arxin kanssa. Hanke on saanut Museoviraston jakaman valtionavustuksen museoiden innovatiivisille hankkeille.

kuva *Pasi Vähänen*

KAUPUNGINMUSEOSSA HISTORIA ELÄÄ

PALANDERIN TALON PERINTEINEN JOULUNÄYTTELY

Palanderin talon joulussa pääsee tutustumaan 1800- ja 1900-lukujen taitteen joulun viettoon hämäläisessä porvariskodissa. Palanderin talo on avoinna joulukuun alusta loppiaiseen lähes joka päivä.

Talo on koristeltu jouluiiseen asuun vuosisadan vaihteen tyyppillisillä koristeilla ja ajalle sopivilla joulukasveilla. Esillä on vanhaan tyyliin koristeltu joulukuusi ja aikakauden porvarisperheelle tyyppisiä joululahjoja. Lasten paketeista löytyy

taidokkaasti valmistettuja leluja ja talon muhkeaviiksistä isäntää odottaa veikeä viiksikuppi.

PALANDERIN TALON JOULUSPESIAALI LASTENLAUANTAINA 18.12.2021 KLO 12-16

Jouluspesiaalissa 18.12. klo 12–16 Palanderin talon näyttelyyn tutustutaan tarinallisella jouluopastuksella. Kierroksella kuullaan aikakaudelle tyyppillistä joulumusiikkia, haistellaan jouluisia tuoksua ja tutustutaan joulun perinteisiin. Askartelujassassa tehdään perinteisiä joulukoristeita.

Palanderin talo, Linnankatu 16, HML
Avoinna 1.12.2021–6.1.2022 ma-su 12–16, suljettu 6.12., 23.–25.12. ja 1.1.
Opastetut kierrokset näyttelyssä puolen tunnin välein, viimeinen klo 15.30.

SIBELIUKSEN SYNTYMÄKOTI

Sibeliuksen syntymäkodissa pääsee tutustumaan nuoren Jannen elämään. Museo on sisustettu 1860-1880 -lukujen aikaiseen asuun. Esillä on kalusteita, asiakirjoja, valokuvia ja pienesineitä, jotka kertovat Jean Sibeliuksen poikavuosista sekä aikakauden Hämeenlinnasta.

HYVÄÄ SYNTYMÄPÄIVÄÄ JANNE!

Seppeleen lasku Sibelius-puistossa klo 13, Sibelius-Seura ja Hämeenlinnan kaupunki
Pihalaularajaiset & Promenadi 8.12. klo 14-16 Sibeliuksen syntymäkodin pihalla, maksuton. Promenadi alkaa klo 14.30.
Sibelius-iltamat 8.12. klo 19 HAMK/N-rakennus, Vankanlähde 9, Hml. Iltamalippu

20 €, sis. kakkukahvit.
Yhteistyössä Sibelius-opisto, Hämeenlinnan Sibelius-seura ja Hämeenlinnan kaupunginmuseo.

Syntymäkot, Hallituskatu 11, Hml
Avoinna ti-su 12-16, suljettu 6.12., 23.-26.12., 1.1.

MUSEO SKOGSTER

Ennen kaikki ei ollut paremmin -näyttelyssä pääsee tutustumaan Hämeenlinnan kehitykseen viimeisen sadan vuoden aikana. Miten köyhä maa nousi sadassa vuodessa maailman kehittyneimpien valtioiden joukkoon? Näyttelyesittely klo 13/30 min sisältyy pääsylipun hintaan.

Museo Skogster, Raatihuoneenkatu 8, HML
Avoinna ti, to-su 11-17, ke 11-19, suljettu 6.12., 23.-26.12., 1.1.

KORTILLA MUSEOON

Kaupunginmuseolla ja taidemuseolla on yhteinen vuosikortti, jolla saa rajattoman määrän sisäänkäyjiä 12 kuukauden ajan. Vuosikortti on henkilökohtainen. Hinta on 30 euroa ja alennettu hinta eläkeläisille, opiskelijoille ja työttömille 25 euroa.

MUISTA MYÖS MUSEOKORTTI

Valtakunnallinen Museokortti on edelleen paras valinta matkailevalle museoiden ystäville. Yli 300 kohdetta kattava Museokortti maksaa 72 euroa ja on saatavilla museokaupoista tai Museokortin verkkopalvelusta www.museokortti.fi.

www.hmlmuseo.fi

kuva *Miika Kangasniemi*

”Siinä juostessa linnan vastarannalla ja kaupunkia katsoessa, juttelimme taas siskon kanssa siitä, miten hyvä paikka Hämeenlinna on asua”, kuvaili hämeenlinnalaisen testiperheen jäsen ajatuksiinsa kotikaupungistaan.

HÄMEENLINNA TESTIPERHEIDEN SILMIN

Osana Hämeenlinnan uuden kaupunkistrategian valmistelua 18 testiperhettä testasi Hämeenlinnaa 105 päivän ajan kesällä 2021 tehtäväänään pohtia, miten Hämeenlinna olisi tulevaisuudessa entistä parempi paikka viihtyä, asua, tehdä työtä ja yrittää. Testiperheet kirjasiivat ajatuksiaan sähköiseen päiväkirjaan kuvien ja sanojen keinoin. Havaintoja kirjattiin muun muassa kaupunkiympäristöön, vapaa-aikapalveluihin ja terveydenhuoltoon liittyen.

LUONTO HYVINVOINNIN EDISTÄJÄNÄ JA VETOVOIMATEKIJÄNÄ

Testiperheet kommentoivat ahkerasti Hämeenlinnan luontoa. Kaupunkiympäristön siisteys, roska-astioiden runsas määrä sekä uimarantojen pukukopit ja vessat keräsivät kiitosta. Yksi testiperheen jäsen kommentoi uimarantojen siisteyden ja vessojen olevan iso valttikortti ja vetovoimatekijä, ja toinen korosti luonnon hyvinvointivaikutuksia. ”Luonto ja mainiot marjastusmaastot – lähellä meitä kaikkia Hämeenlinnassa”, kiteytti yhden testiperheen jäsen.

Testiperheet tarjosivat myös hyviä kehittämisideoita. Konnarin kuntoportaiden lisäksi Lammille toivottiin uusia kuntolaitteita kuten leuanvetotankoja ja boksia hyppimistä varten. ”Lammilla on vahva luonto-osaa-

minen Biologisen aseman ja Evon ansiosta, joten erilaisia opastettuja reittejä voisi rakentaa vaikkapa opiskelijatyönä alueelle”, kirjoitti yhden testiperheen jäsen. ”Voisiko kaupungin asumisen markkinoinnissa hyödyntää pitäjien parasta puolta, luonnonläheisyyttä?”, pohti toinen testiperheen edustaja.

KAHVILAT JA KULTTUURIPALVELUT TARJOAVAT VAIHTELUA ARJEN KESKELLE

Kokeilussa oli mukana kahviloita, jotka olivat suosittuja käyntikohteita testiperheiden keskuudessa. Monet perheet käyttivät muun muassa Villa Marengin ja Kahvila Dois Amoresin palveluita. Huomiota kiinnitti maistuvien herkkujen lisäksi ystävällinen palvelu, liikuntarajoitteisten huomiointi ja lapsiystävällisyys.

Myös Hämeenlinnan kirjasto, taidemuseo ja uimahalli, Kulttuurikeskus ARX sekä Luontouttaja tarjosivat tekemistä kesän aikana. ARXin värilaboratorion todettiin tuovan elämään vaihtelua ja mahdollisuuden tavata muita lapsiperheitä. Palveluissa arvostettiin myös kaupungin ja yrittäjien yhteistyötä, mistä toimivaksi esimerkiksi mainittiin Luontouttajan ja perhetyöntekijän tapaamiset.

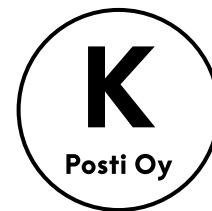

Elina, Tommi ja Aino tarkastelivat Hämeenlinna yrittäjyyden ja työnteon näkökulmasta. ”Oli mielenkiintoista tarkastella omaa kotikaupunkia vähän eri näkökulmasta”, summaa Elina kokemuksiaan testiperhetoiminnasta.

MONIPUOLINEN ASUMIS- JA MATKAILUKAUPUNKI

Hämeenlinna näyttäytyy testiperheiden kokemusten valossa kaikkiaan monipuolisena asumis- ja matkailukaupunkina. ”Pohdin jälleen sitä, miten arkea helpottavaa on, kun lähes kaiken tarpeellisen saa Hämeenlinnasta eikä tarvitse lähteä esim. vaateostosten vuoksi muualle”, kiteytetään yhdessä päiväkirjamerkinnässä. Testiperhetoiminta päättyi syksyllä, mutta perheiden havainnot kulkevat mukana kaupungin strategian valmistelussa, ja suurin osa testiperheistä haluaa osallistua jatkossakin Hämeenlinnan tulevaisuuden suunnitteluun asukasnäkökulmasta.

www.hameenlinna.fi/testiperheet

Posti Green

ALUEVAALIEN AIKATAULUT

Suomen historian ensimmäisten aluevaalien vaalipäivä on sunnuntai 23.1.2022 klo 9-20. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 12.-18.1.2022 ja ulkomailla 12.-15.1.2022.

Vaalipiiri on Kanta-Häme. Vaalien tulos vahvistetaan 26.1.2022 ja aluevaltuustot aloittavat työnsä 1.3.2022.

Ennakkoäänestyspaikat: pääkirjasto, Hml uimahalli, HYK/Tuomela, Nummikeskus,

Lammin kirjasto-palvelupiste, kauppakeskus Tuulonen, Hauhon yhtenäiskoulu, Iittalan yhtenäiskoulu, Rengon koulu.

Vaalipäivän äänestyspaikat: Hml uimahalli (keskusta), Kaurialan lukio (Kauriala-Ahvenisto), KK Tavastia/Vanajaveden Opisto (Myllymäki), Ojoisten lastentalo (Ojoinen), HYK/Tuomela (Hätilä), Ruununmyllyn koulu (Ruununmyl-

ly), Katuman päiväkotia (Katuma-Käikälä), Nummikeskus (Jukola-Miemäla), Vuorentaan koulu (Nummi-Vuorentaka), Lammin kirjasto-palvelupiste (Lammi), Hauhon yhtenäiskoulu (Hauho), Iittalan yhtenäiskoulu (Kalvola), Rengon koulu (Renko), Kauppakeskus Tuulonen (Eteläinen-Tuulos).

Lisätietoa aluevaaleista www.hameenlinna.fi/aluevaalit

KYSYTYIMPIÄ PUHELINNUMEROITA

Koronarokotusajanvaraus www.koronarokotuksetkantahame.fi tai 03 621 9893 (vastasoitto)

Hämeenlinnan kaupunki puhelinvaihe
03 6211 ma-pe 8-16

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu
03 621 2310

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluohjaus
03 621 3103

Asiakasohjausyksikkö laskutus
03 621 2487

Palvelupiste Kastelli, yleisneuvonta
03 621 3370

Viipurintien terveysaseman tiimi 1 (A-KOS) 03 621 9185

Viipurintien terveysasema tiimi 2 (KOT-PUK) 03 621 9165

Viipurintien terveysasema tiimi 3 (PUL-Ö) 03 621 9881

Hauhon terveysasema 03 621 9140

Idänpään terveysasema 03 621 9145

Jukolan terveysasema 03 621 9150

Kalvolan terveysasema 03 621 9160

Lammin terveysasema 03 621 9130

Ojoisten terveysasema 03 621 9170

Rengon terveysasema 03 621 9175

Hammashoidon keskitetty ajanvaraus
03 621 9100

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palveluohjaus 03 621 4880

Sosiaalipalvelujen neuvonta
03 621 3303

Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisipäivystys 03 621 7100

Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi 03 621 2115

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy asiakaspalvelu 03 621 2558

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy asiakaspalvelu 03 621 2279

Laatuviat 03 621 2225

Vesijohtoviat 03 621 3717

Viemäri viat 03 621 3720

Jätelautakunnan asiakaspalvelu
03 621 4197

Kaupunginkirjasto asiakaspalvelu
03 621 2612

Hauhon kirjasto - palvelupiste
03 621 3615

Kalvolan kirjasto - palvelupiste
03 621 3615

Lammin kirjasto - palvelupiste
03 621 3634

Rengon kirjasto - palvelupiste
03 621 3641

Taidemuseo Engel-rakennus
03 621 3018

Kaupunginmuseo

Sibeliuksen syntymäkoti 03 621 2755

Palanderin talo 03 621 2967

Museo Skogster 03 621 2979

Valtakunnallinen päivystysapunumero
116 117

Yleinen hätänumero 112